

LÄÄKEHOIDON SANASTO

Sanaston laatijat
Riitta Myllymäki
Elina Toivonen
2010

monimuotoiset
OPINPOLUT

sedu

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
absorptio	lääkeaineen imeytyminen verenkiertoon	
ACE:n estäjät	lääkeaine, jota käytetään kohonnan verenpaineen hoidossa	
addiktio eli riippuvuus	ihminen ei pysty lopettamaan lääkkeen tai huumeen käyttöä, koska lopettaminen aiheuttaa oireita	
adrenaliini	lääke, jota annetaan anafylaktisen sokin hoidossa (katso kohta anafylaksia)	
aineenvaihduntatuote	aineenvaihdunnassa syntynyt yhdiste	
anafylaksia	hengenvaarallinen allerginen reaktio	
analgeetit eli kipulääkkeet	lääkkeet, joita käytetään kivun hoitoon	
annossumutin	pieni laite, jota käytetään yleensä astman hoidossa sisään hengitettävän lääkkeen ottamiseen, sumutin sisältää lääkeainetta ja kaasua	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
antasidit	lääkeaineet, jotka tasoittavat mahan happamuutta ja helpottavat siten närästystä	
anti-inflammatoriset analgeetit eli tulehduskipulääkkeet	lääkkeet, joita käytetään silloin, kun jossain on tulehdus ja se aiheuttaa kipua	
antikoagulantit	lääkeaineet, jotka estävät veren hyytymistä	
asetyyilisalisyylihappo	kipu- ja kuumelääkkeenä käytettävä aine. Estää myös verihutaleita tarttumasta toisiinsa.	
beetasalpaajat	lääkeaine, jota käytetään sydänlääkkeenä ja verenpaineen hoidossa, hidastaa sydämen lyöntiä	
depotvalmiste	lääke, jonka vaikutusaika on pitkä, koska lääkeaine vapautuu hitaasti	
diureetit eli nesteenoistolääkkeet	lääkkeet, joita käytetään erityisesti kohonneen verenpaineen hoidossa	
doping	lääkkeen tai huumeen käyttö, jotta fyysinen suoritus paranee esimerkiksi urheilussa	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
emätinpuikko	lääke, joka laitetaan emättimeen	
emätinvoide	voide, joka laitetaan emättimeen	
enteraalinen antotapa	lääke annetaan ruoansulatuskanavaan suun tai peräaukon kautta, esimerkiksi suun kautta otettavat tabletit	
enterovalmiste	lääkkeessä on pinta, jonka vuoksi lääke ei hajoa mahalaukussa vaan vasta ohutsuolessa tai paksusuolella	
euforisoivat analgeetit	voimakkaita kipulääkkeitä, jotka vaikuttavat keskushermostoon	
glukagoni	hormoni, jota haima tuottaa ja joka lisää sokerin määrää veressä	
glukoosi	verensokeri	
habituaatio	ihminen käyttää päihdettä tai lääkettä sen takia, että siitä on tullut tapa	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
hepariini	lääkeaine, joka estää veren hyytymistä ja joka pistetään laskimoon tai ihon alle	
huumausainelääkemääräys	huumaavaa ainetta sisältävän lääkkeen resepti, joka pitää jättää apteekkiin	
hyöty-haittatasapaino	otetaan huomioon lääkkeen hyvät ja huonot vaikutukset	
implantaatti	lääkevalmiste, joka laitetaan leikkauksessa ihon alle	
indikaatio	syy, jonka takia jotain lääkettä käytetään	
infusioneste	suuri määrä nestettä, joka annetaan laskimon kautta elimistöön	
inhalaatio	hengitetään sisään esimerkiksi lääkettä annossumuttimesta	
injektioneste	liuos, joka annetaan pistämällä	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
INR-arvo	veren hyytymistä kuvaava arvo, joka saadaan selville verikokeesta	
insuliini	lääkeaine, jota käytetään erityisesti tyypin 1 diabeteksen hoidossa ja jotka laskevat korkeaa verensokeria	
intramuskulaarinen (i.m.) eli lihaksensisäinen	lääke pistetään suoraan lihakseen	
intravenoosi (i.v.) eli laskimonsisäinen	lääke annetaan laskimoon eli verisuoneen	
itsehoitolääke	lääke, jonka voi ostaa apteekista ilman lääkärin määräystä	
kalsiuminestäjät eli kalsiumkanavan salpaajat	lääkeaine, jota käytetään sydänlääkkeenä ja verenpaineen hoidossa, hidastaa sydämen lyöntiä	
kapseli	lääke, jossa lääkeaine on kuoren sisällä	
kauppanimi	apteekista ostettavan lääkkeen nimi, merkitään symbolilla ®	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
kolesteroli	maksan tuottamaa rasva-ainetta, jota saadaan myös ruoasta. Kolesterolia tarvitaan mm. solukalvojen rakennusaineeksi.	
komplianssi	potilaan halu noudattaa hoito-ohjeita	
konsentraatti	nestettä, joka täytyy laimentaa ennen käyttöä	
kontraindikaatio	lääkkeen käytön este	
kortikosteroidi	hormoni, jota muodostuu lisämunuaisissa. Kortikosteroideja voidaan antaa lääkkeenä suun kautta tai ruiskeena.	
laksatiivit	ulostuslääkkeitä, joita käytetään ummetuksen hoitoon	
laktuloosi	sokeri, jota käytetään ummetuksen hoitoon, esimerkiksi Levolax [®]	
lasiampulli	lasipullo, joka sisältää lääkettä parenteraalisesti annettuna	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
lihasrelaksantit	lääkeaineet, jotka rentouttavat lihaksia	
lumelääke eli näennäislääke	lääke, joka ei sisällä vaikuttavaa ainetta	
lääkeaine	aine, jota on lääkkeessä, vaikuttava aine	
lääkehiili	käytetään myrkytyksen hoidossa, estää myrkyllisten aineiden imeytymistä	
lääkehoitosuunnitelma	esimerkiksi sairaalssa tehdään suunnitelma, johon kirjoitetaan, miten potilaiden lääkehoito toteutetaan ja kuka vastaa lääkkeiden antamisesta.	
lääkelaastari	lääke, joka kiinnitetään iholle	
lääkevalmiste	sisältää lääkeainetta ja muita aineita. Muut aineet parantavat esimerkiksi lääkkeen makua.	
maitohappobakteerit	bakteeri, joka parantaa vatsan ja suolen toimintaa, voidaan käyttää ripulin yhteydessä	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
metabolia	aineenvaihduntaa, jonka seurauksena lääkeaine muuttuu yhdeksi tai useammaksi aineenvaihduntatuotteeksi.	
mikrobilääkkeet eli antibiootit	lääkkeet, joita käytetään esimerkiksi bakteerien ja virusten aiheuttamien tartuntatautien hoitoon	
nitraatit	lääkeaineet, jotka laajentavat verisuonia ja helpottavat rintakipua (Nitro [®])	
nokkosrokko eli urtikaria	tavallinen allerginen reaktio, joka aiheuttaa iholle kutisevia punaisia näppyjä	
oraalinen antotapa (per os, p.o.)	lääke annetaan suun kautta	
oraalineneste	lääkeneste, joka otetaan suun kautta ja joka on helppo niellä, esimerkiksi yskänlääke	
paikallishoito	lääke annetaan suoraan hoidettavaan kohtaan esim. silmätipat	
pakkauseloste	lääkkeen mukana oleva ohje, jossa on tietoa lääkkeestä	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
parenteraalinen antotapa	lääkettä ei anneta ruoansulatuskanavan kautta vaan esimerkiksi pistoksena	
peräpuikko eli suppo	lääke, joka laitetaan peräsuoleen	
peräruiske	neste, joka laitetaan peräsuoleen	
PKV-lääkkeet	pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkkeet	
porettabletti	tabletti, joka laitetaan veteen	
puoliintumisaika	aika, jossa elimistön lääkeaineen pitoisuus vähenee puoleen	
rektaalinen antotapa	lääke annetaan peräsuoleen	
rektioli	pieni määrä nestettä, joka laitetaan peräsuoleen eli pieni peräruiske	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
resepti	lääkäri antaa lääkemääräyksen, jolla voi ostaa lääkkeen apteekista	
reseptilääke	lääke, jonka lääkäri määrää	
resistenssi eli vastustuskyky	bakteeri muuttuu vastustuskykyiseksi, jolloin siihen tavallisesti vaikuttava lääke ei enää tehoa	
resoribletti	tabletti, joka laitetaan kielen alle, jolloin se imeytyy nopeasti verenkiertoon, esimerkiksi Nitro [®]	
rinnakkaisvalmisteet	lääkkeet, jotka sisältävät samaa lääkeainetta ja samassa muodossa, mutta joiden kauppanimi on eri, esimerkiksi Para-tabs 500 mg ja Paracetamol-Ratiopharm 500 mg sisältävät molemmat parasetamolia	
ripulijuoma	käytetään oksentelun ja ripulin yhteydessä, palauttaa elimistön neste- ja suolatason normaaliksi, esimerkiksi Osmosal [®]	
ruiskepullo	pullo, josta otetaan neulan ja ruiskun avulla lääkettä. Pullossa on muovinen tai kuminen korkki.	
statiinit	lääkeaineet, joita käytetään korkean kolesterolin hoidossa. Estävät kolesterolin syntymistä ja lisäävät maksan kykyä poistaa verenkierrosta kolesterolia.	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
subkutaaninen (s.c.) eli ihonalainen	lääke pistetään ihon alle kudokseen, esimerkiksi olkavarteen, reiteen, pakaraan tai vatsaan	
sulfonyyliureat	tabletit, joita käytetään tyypin 2 diabeteksen hoidossa ja jotka laskevat korkeaa verensokeria	
suppo eli peräpuikko	lääke, joka laitetaan peräsuoleen	
suusumute	lääke, joka sumutetaan suuhun	
systeminen anto	lääkkeen vaikuttava aine kulkeutuu veren mukana koko elimistöön esim. suun kautta otettava tulehduskipulääke	
tabletti	lääke, joka on kiinteässä muodossa	
terapeuttinen leveys eli hoitoalue	liittyy lääkeannoksen suuruuteen. Sillä tarkoitetaan lääkkeen pienimmän tehoavan annoksen ja suurimman turvallisen annoksen välisiä annosmääriä.	
toleranssi eli sietokyky	kuinka paljon elimistö pystyy ottamaan vastaan jotain ainetta. Toleranssi on eri lapsilla, aikuisilla ja vanhuksilla	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi
trombolyyttiset lääkeaineet	lääkeaineet, jotka liuottavat veritulppia	
varfariini	lääkeaine, joka estää veren hyytymistä ja joka otetaan suun kautta, esimerkiksi Marevan [®]	
vieroitusoire	kun lopettaa jonkin lääkkeen käytön, saa oireita, kun ei saa enää lääkettä	

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi

Sana tai käsite	Lyhyt selitys	Sana omalla äidinkielellä tai englanniksi